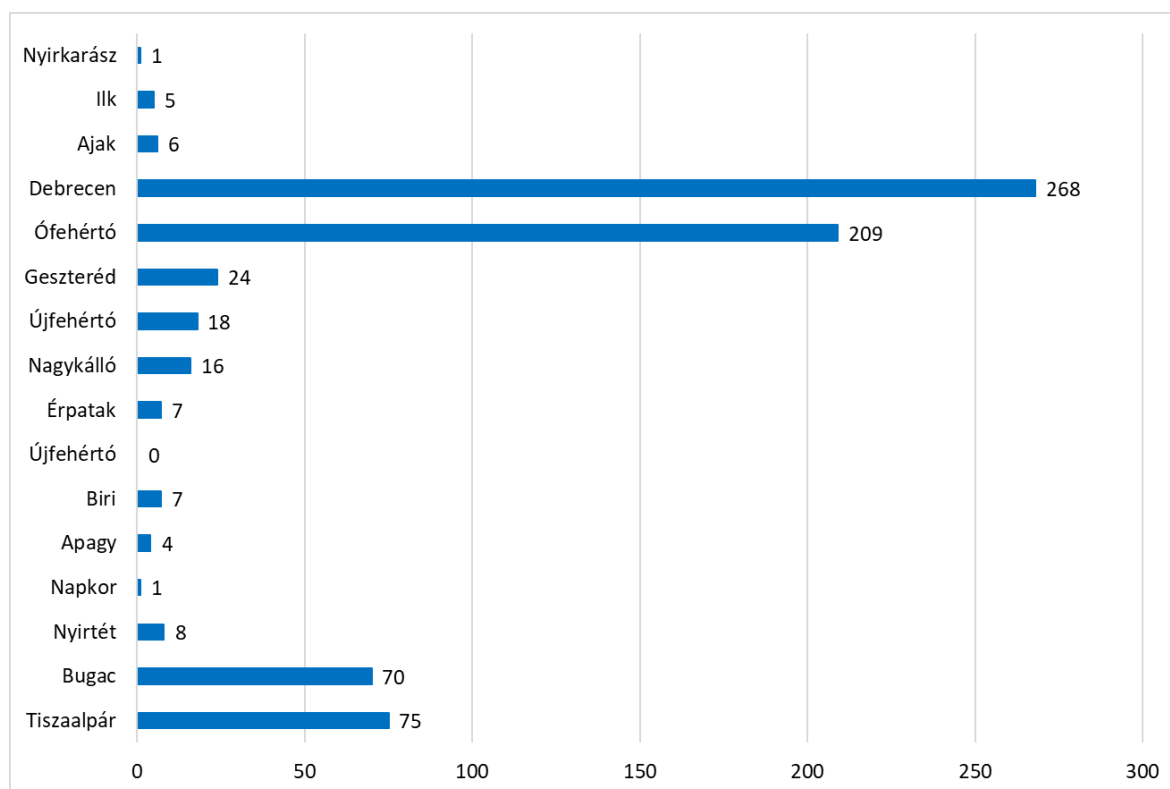

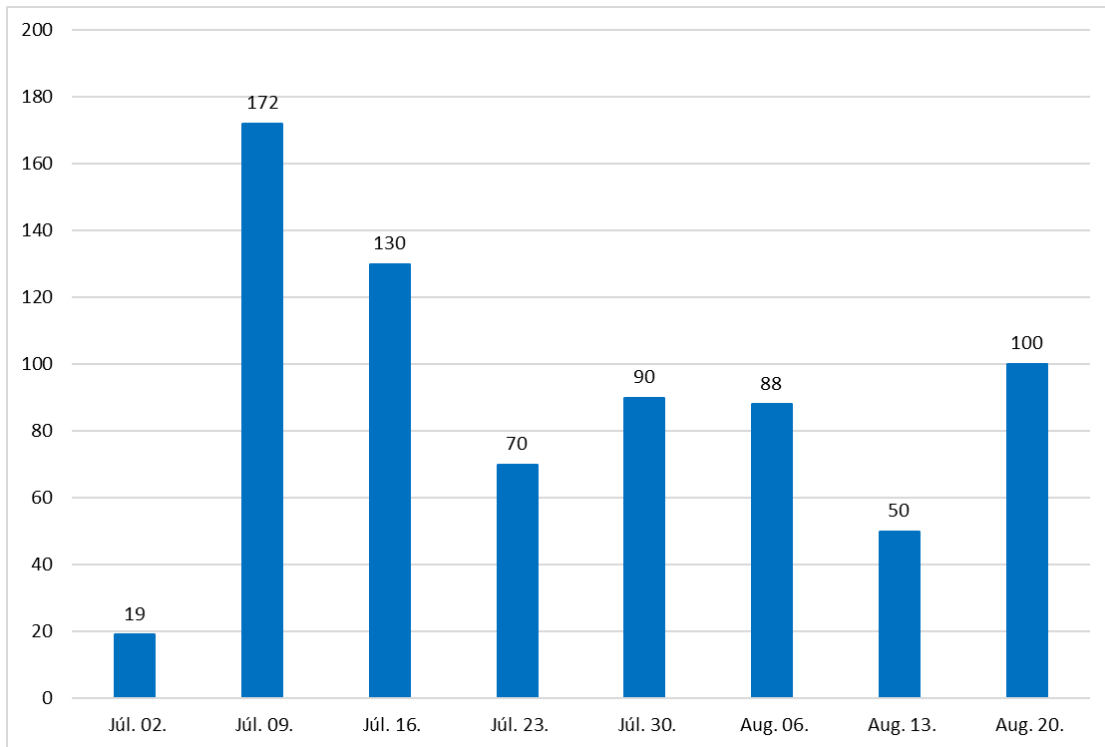
***A gyapottok bagolylepke (*Helicoverpa armigera*) és a vetési bagolylepke (*Agrotis segetum*)
2024 évi rajzásdinamikájának vizsgálata VARL+ feromoncsapdákkal***

Az ULT-NYIDOTER által, 2024 évben 16 dohányültetvényein kihelyezett VARL+ feromoncsapdák segítségével történő vizsgálatok folytak annak megállapítására, hogy a gyapottok bagolylepke milyen egyedszámmal és mely időpontokban kezdi el a rajzását és telepedik be a dohányültetvényekbe. A vizsgálatok elsődleges célja a védekezések megfelelő időzítése. Mintavételi helyenként 1-1 VARL+ feromoncsapda került kihelyezésre. A csapdák által fogott egyedszám 2024. július 02-től augusztus 20-ig, heti gyakorisággal volt ellenőrizve. A vetési bagolylepke egyedszámát összesen 18 mintavételi helyen, 2024. április 30-tól június 11-ig végezték VARL+ feromoncsapdák segítségével, a csapdatartalom hetente történő ellenőrzése mellett.

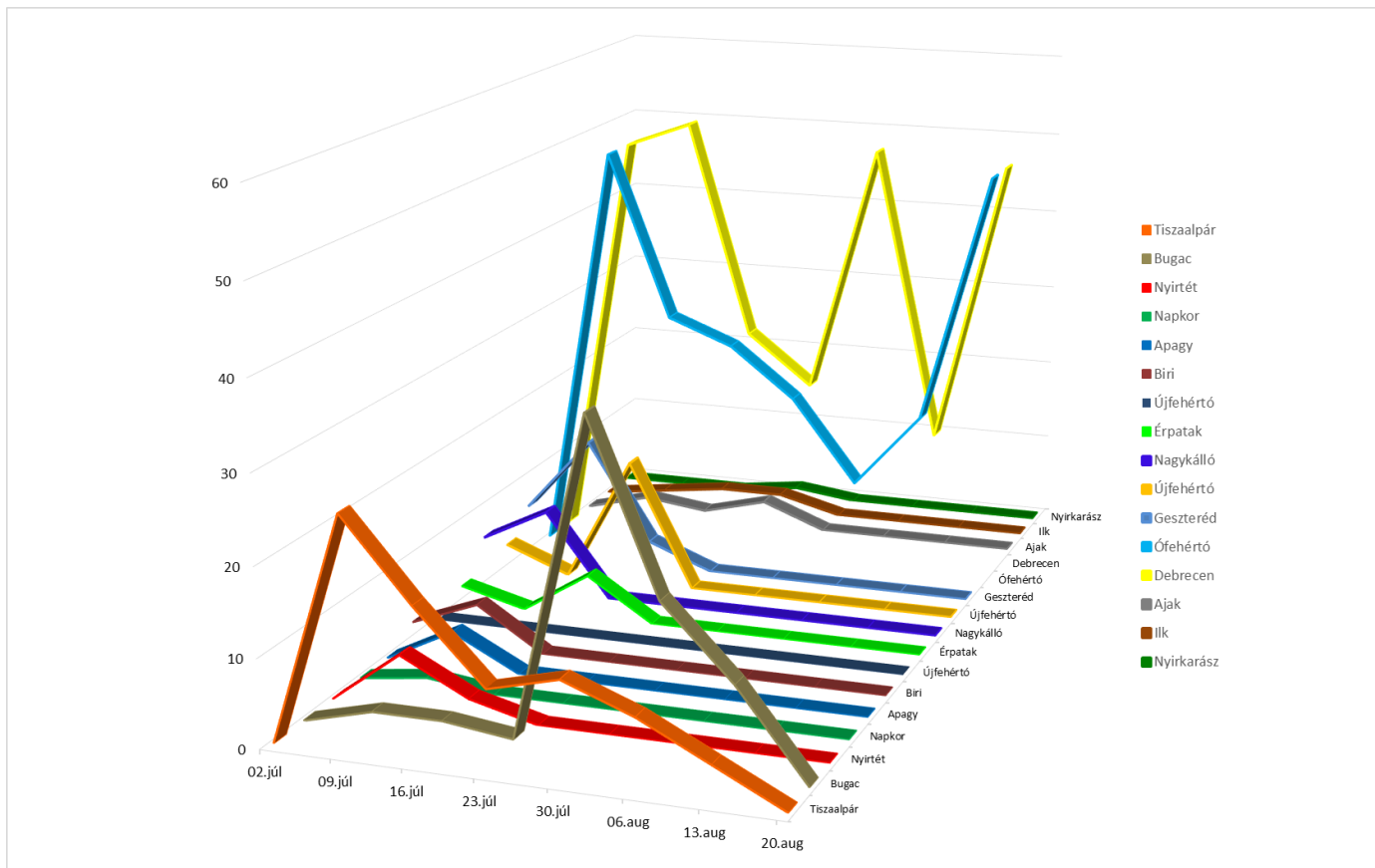
Gyapottok bagolylepke (*Helicoverpa armigera*)

1. ábra: A vizsgálati helyszíneken kihelyezett VARL+ csapdák által fogott gyapottok bagolylepke összesített fogási eredményei (2024)

2. ábra. A különböző vizsgálati időpontokban fogott gyapottok bagolylepke egyedszámok alakulása a VARL+ csapdák fogási eredményeinek alapján (2024)

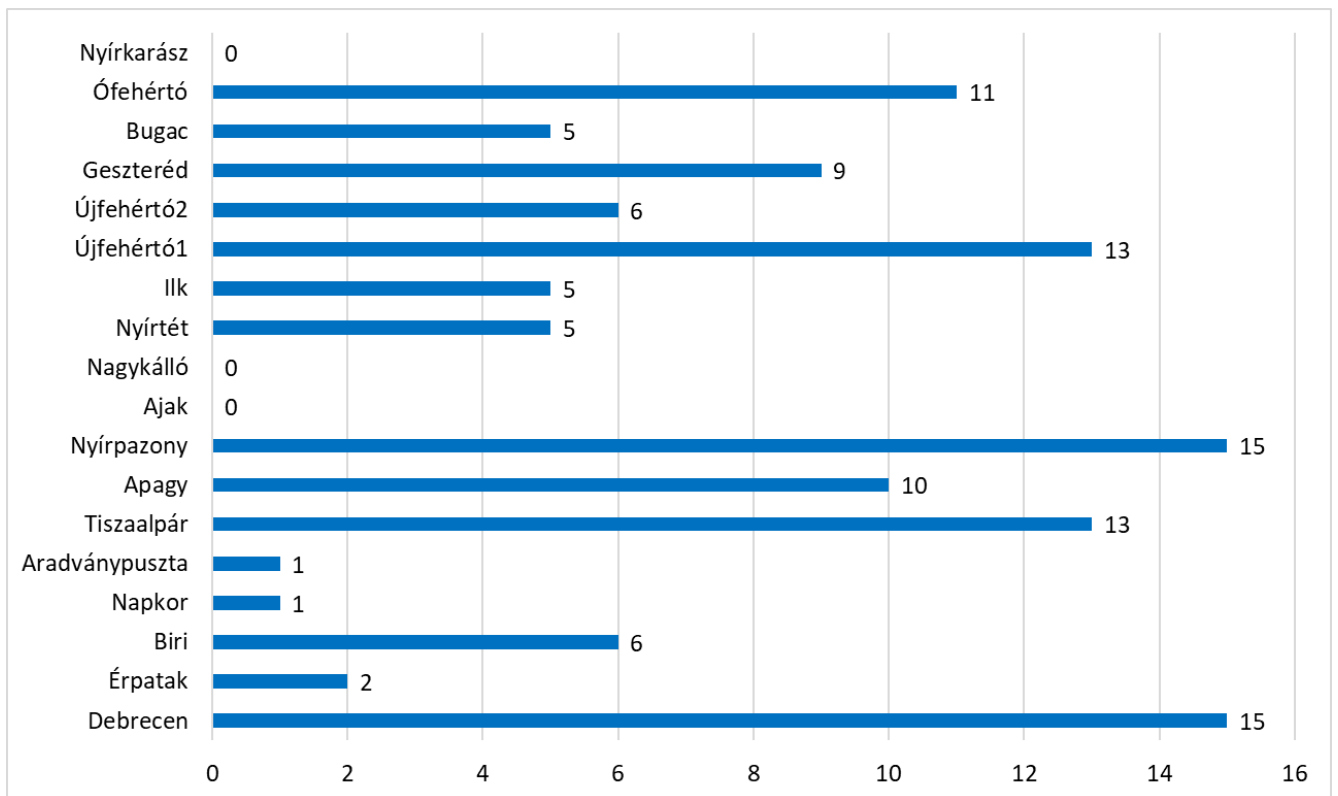

3. ábra: A gyapottok bagolylepke rajzási diagramja a különböző helyszíneken a VARL+ csapdák fogási eredményeinek alapján (2024)

A 2024 évben a VARL+ csapdák összesen 719 gyapottok bagolylepke hím egyedét fogtak, amely több mint 2,5-ször nagyon egyedszámot jelent a 2023 évi fogási adatokhoz képest. A 2018-2024 éves fogási adatokat a 7. ábra tartalmazza. A faj szaporodására egyébként kedvezőbb a hűvösebb, párásabb csapadékosabb időjárás.

2024-ben Debrecenben és Ófehértón volt a legmagasabb száma a *H. armigera*-nak (1. ábra). A június 02-től augusztus 20-ig tartó monitoring alapján jól látható, hogy a kártevő egyedszáma július 09-16-a között éri el a csúcspontját, azonban a kártevő egyedszáma Debrecenben és Ófehértón még augusztus 20-án is jelentős volt (3. ábra). Az egyedszámcsúcsok figyelembe vétele azért fontos, mert az általában egybe esik a kis lárvák kikelésével, amely a vegyszeres védekezés megfelelő időzítése.

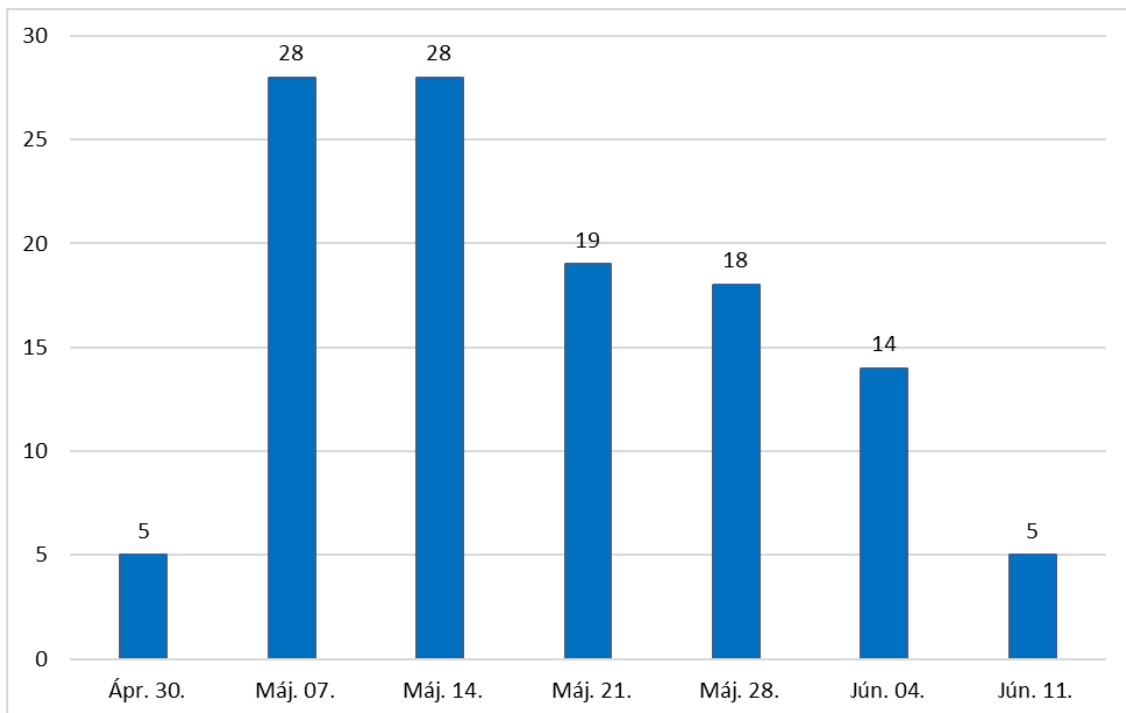
Vetési bagolylepke (*Agrotis segetum*)

4. ábra. A vizsgálati helyszíneken kihelyezett VARL+ csapdák vetési bagolylepke fogási eredményei (2024)

A rendelkezésünkre álló adatok alapján a 18 vizsgált ültetvényekben, 2024 évben összesen 117 vetési bagolylepke hímét gyűjtötték a csapdák, amely csupán nyolcada a 2023 évi fogási adatoknak. A legnagyobb számban Nyírpazonyban és Debrecenben fordult elő a kártevő (4. ábra). Nyírkárszon, Nagykállón és Ajakon egyáltalán nem fogták be az *A. segetum*-ot a

csapdák. A 2018-2024 éves fogási adatokat a 7. ábra tartalmazza. A legtöbb kártevő faj populációdinamikáját illetően fennáll egy természetes hullámváz: több év alatt az adott faj jelentősen felszaporodhat, majd a gradáció következtében bekövetkezik a populáció összeomlása. Az időjárási tényezők mellett ez a jelenség is közrejátszhatott abban, hogy az elmúlt évek ezres nagyságrendet meghaladó egyedszámai után idén rendkívül alacsony volt a vetési bagolylepke egyedszáma. A lárvák fejlődésének egyébként a hosszú, száraz és meleg ősz kedvez. Az átlagosnál csapadékosabb szeptember, de az általában hűvös és csapadékos ősz komoly pusztítást visz végbe a hernyók között.

5. ábra. A különböző vizsgálati időpontokban fogott vetési bagolylepke egyedszámok alakulása a VARL+ csapdák fogási eredményeinek alapján (2024)

2024 évben a vetési bagolylepke rajzáskövetése a VARL+ csapdák segítségével április 30-tól június 11-ig zajlott. A 5-6. ábra adatai alapján látható, hogy a csapda kihelyezését követően május 07-e után emelkedett az egyedszám. Az egyedszámcsúcsot május 07-14-e között mutatták a csapdák, majd az egyedszám fokozatosan csökkenni kezdett. A vetési bagolylepke második nemzedéke a nyári hónapokban dohányon már nem okoz jelentős kárt, tovább vándorolnak, elsősorban a gabonafélékre.

Budapest, 2024. szeptember 20.

Dr. Orosz Szilvia

Minőségirányítási referens
Entomológus

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
Élelmiszerlánc-biztonsági Laboratórium Igazgatóság
Növény-egészségügyi Nemzeti Referencia Laboratórium